

Ceny transakcyjne nieruchomości lokalowych na warszawskim Mokotowie w 2019 r.

Wzrosty i spadki na rynku nieruchomości

Pozornie sprawy rynku nieruchomości dotyczą geodetów tylko pośrednio. Ale przecież wielu z nas posiada uprawnienia rzeczoznawcy majątkowego czy pośrednika w obrocie nieruchomościami lub po prostu służy radą w tym zakresie.

Fot. Katarzyna Pakula-Kwiecińska

Tabela 1. Porównanie kosztów dwóch mieszkań nabytych na początku 2019 r. na Mokotowie

Opis mieszkania	Mniejsze – średni standard, II piętro, 2 izby, łazienka i garderoba	Większe – wyższy standard, III piętro, 3 izby i łazienka
Powierzchnia	46,98 m kw.	73,74 m kw.
Cena mieszkania	459 706 zł	585 000 zł
Cena miejsca garażowego	39 000 zł	35 000 zł
Cena komórki lokatorskiej	4000 zł	-
Opłaty notarialne i wpis do KW	5929 zł	3441 zł
Prace wykończeniowe	28 000 zł	44 000 zł
Materiały i podstawowe wyposażenie	22 000 zł	42 000 zł
Łącznie	558 635 zł	709 441 zł
Cena za m kw. po wykończeniu	11 891 zł	9621 zł

Z tego względu postanowiliśmy przedstawić krótką analizę cen transakcyjnych nieruchomości lokalowych w jednej z najbardziej atrakcyjnych dzielnic m.st. Warszawy, czyli na Mokotowie. Mam nadzieję, że te informacje i dane – poza poszerzeniem wiedzy ogólnej – będą miały dla Czytelników GEODETY praktyczne znaczenie.

• Rynek pierwotny

Dotyczy on nabywania nowych lokali tuż po ich wybudowaniu łącznie z prawem własności do udziału w gruncie, na którym zbudowany został budynek. Przed 1 stycznia 2020 r. było to głównie prawo użytkowania wieczystego. Jak wiadomo, w ww. terminie prawo użytkowania wieczystego przekształcono w prawo własności, ale formalności związane z tym przekształceniem trwają do tej pory i nie bardzo wiadomo, kiedy zostaną zakończone. Ale to temat na odrębny materiał [patrz też artykuł sędzi Magdaleny Durzyńskiej na s. 22 – red.].

Zanim jeszcze dostaniemy klucze, trzeba się przygotować na wydatki związane z obsługą notarialną i wpisem do księgi wieczystej. Najczęściej nabywamy lokal w tzw. stanie deweloperskim, tj. bez podłóg, pomalowanych ścian, drzwi wewnętrznych, pełnej instalacji, wyposażenia kuchni i wyposażenia łazienki. Żeby w takim mieszkaniu zamieszkać, trzeba znaleźć dobrą i najlepiej niedrogą ekipę, która prace te wykona. Należy też oczywiście zapłacić za materiały i podstawowe wyposażenie kuchni i łazienki.

Ceny prac wykończeniowych da się szacunkowo ustalić na podstawie ogłoszeń ofertowych, ale ceny materiałów i wyposażenia to temat bardziej skomplikowany. Wszystko zależy od tego, jak „wypasione” chcemy mieć mieszkanie. Różnice mogą być dwu-, trzykrotne, a nawet większe. Weźmy na

Tabela 2. Rynek pierwotny – najwyższe ceny m kw. mieszkania wraz z pracami wykończeniowymi (Mokotów, 2019 r.)

Półrocze	Ulica i nr	Kondygnacja	Pow. użytkowa w m kw.	Cena z wykończeniem w zł	Cena za m kw. w zł
I	Wilanowska 214	I	80,18	887 069	11 063
	Sikorskiego 9D	VI	48,28	547 168	11 333
	Bukowińska 24D	IV	46,31	528 948	11 422
	Potoki 4A	II	80,72	927 932	11 496
	Dzikich Jabłoni 6	II	117,58	1 365 982	11 617
	Śpiewu Ptaków 1	II	134,93	1 615 490	11 973
	Cichy Potok 15	I i II	112,87	1 367 722	12 118
	Białego Dębu 5	III	73,69	913 262	12 393
	Ukryty Raj 1	II	76,77	979 939	12 765
	Fort Piłsudskiego 5	I	92,12	1 233 132	13 386
	Woronicza 31	XI	96,73	1 313 038	13 574
	Fort Piłsudskiego 7	I	68,61	1 016 026	14 809
II	Zdziechowskiego 7	IX	112,10	1 275 041	11 374
	Bartycka 55	II	64,78	746 868	11 529
	Białego Dębu 3	II	70,77	860 201	12 155
	Woronicza 32	VIII	39,46	535 676	13 575

Tabela 3. Rynek pierwotny – najniższe ceny m kw. mieszkania wraz z pracami wykończeniowymi (Mokotów, 2019 r.)

Półrocze	Ulica i nr	Kondygnacja	Pow. użytkowa w m kw.	Cena z wykończeniem w zł	Cena za m kw. w zł
I	Komputerowa 9A	III	76,51	567 430	7416
	Cybernetyki 17	II	55,96	449 833	8038
	Komputerowa 7	V	101,62	841 041	8276
	Obrzeźna 18J	II	106,72	894 032	8377
	Komputerowa 7	I	40,25	338 461	8409
	Cybernetyki 17	VII	73,62	622 065	8450
	Batalionu AK „Bałtyk” 9	I	51,81	438 934	8472
	Faworytki 2	II	79,78	681 218	8539
	Pory 57	IV	48,43	417 058	8612
	II	Cybernetyki 7G	III	98,58	829 148
Cybernetyki 2		II	50,90	445 359	8750
Śródziemnomorska 41		III	47,11	414 568	8800
Mangalia 2		VI	65,64	586 353	8933

przykład podłogi. Ceny w zależności od rodzaju materiału kształtują się od 25 zł do 150 zł za m kw. I nie mówimy tu o żadnych luksusach. To pokazuje, że cena lokalu gotowego do zamieszkania jest w sumie sporo wyższa od kwoty zapłaconej deweloperowi.

A to jeszcze nie koniec wyliczanki. Trudno bowiem funkcjonować na dłuższą metę bez dodatkowych pomieszczeń, takich jak miejsce garażowe (najczęściej w garażu podziemnym) czy komórka, czyli mamy kolejne wydatki. Z najnowszych informacji z rynku nieruchomości

wynika, że nabywcy szukają mieszkań z dużymi balkonami lub loggiami, bo łatwiej wtedy przetrwać kwarantannę w czasie obecnej, a może także następnych pandemii. Nie trzeba chyba dodawać, że za takie wygody deweloper też potrafi sobie nieźle policzyć

• Dwa mieszkania z bliska

Na przykładzie dwóch konkretnych lokali nabytych na rynku pierwotnym w styczniu 2019 r. przedstawiamy wymienione koszty. Mieszkania te (46,98 m kw. i 73,74 m kw.) znajdują się na Stegnach (część Mokotowa) i mają duże

loggii. Tabela 1 zawiera podstawowe dane na temat ich zakupu.

Koszty mniejszego mieszkania w stanie deweloperskim (II piętro, 2 izby plus łazienka i garderoba) wraz z miejscem garażowym, komórką lokatorską oraz opłatami notarialnymi za akt wstępny, ostateczny i wpis do KW wyniosły łącznie 508 635 zł (10 827 zł za 1 m kw.). Po uwzględnieniu prac wykończeniowych i podstawowego wyposażenia w średnim standardzie zwiększyły się do kwoty 558 635 zł (11 891 zł za m kw.). I to jest dopiero wartość mieszkania gotowe-

Tabela. 4. Rynek wtórny – najwyższe ceny m kw. mieszkania (Mokotów, II półrocze 2019 r.)

Ulica i nr	Kondygnacja	Pow. użytkowa w m kw.	Cena w zł	Cena za m kw. w zł
Wiśniowa 7	II	51,60	620 000	12 016
Rakowiecka 15/17	V	49,49	599 999	12 124
Etiudy Rewolucyjnej 15/17	IV	24,60	300 000	12 195
Stępińska 4	II	46,25	565 000	12 216
Madalińskiego 97	III	33,29	410 000	12 316
Bukowińska 12	XV	37,08	460 000	12 406
Joliot-Curie 5A	III	34,40	430 000	12 500
Bernardyńska 16b	IV	49,17	615 000	12 508
Czerniakowska 131	IV	55,10	690 000	12 523
Chodkiewicza 10	III	88,37	1 107 670	12 534
Sandomierska 19	III	81,35	1 020 000	12 538
Odyńca 69	IV	48,16	604 400	12 549
Cybernetyki 3c	VII	49,89	630 000	12 628
Raławicka 36	III	27,30	347 000	12 711
Obrzeżna 3	IV	40,47	515 000	12 725
Iwicka 6	III	19,00	247 000	13 000
Dolna 17	II	80,17	1 050 000	13 097
Komputerowa 7	VI	43,21	567 000	13 122
Broniwoja 3	IX	54,84	727 000	13 257
Warowna 1	V	154,32	2 050 000	13 284
Leszczyzny 3	III	169,17	2 251 000	13 306
Wiktorska 8	VII	87,60	1 170 000	13 356
Nabielaka 18	IV	33,68	450 000	13 361
Podchorążych 71	VII	108,60	1 460 000	13 444
Tatrzańska 2/4	II	20,00	270 000	13 500
Biały Kamień 8C	IV	153,50	2 110 000	13 746
Różana 2	IV	33,13	460 000	13 885
Grottgera 9	IV	64,30	896 000	13 935
Bukietowa 12	III	34,90	490 000	14 040
Sułkowska 2/4	V	71,74	1 020 000	14 218
Kielecka 29	IV	62,66	900 000	14 363
Kierbedzia 6	VIII	24,15	348 000	14 410
Raławicka 19	IV	30,91	450 000	14 558
Puławska 1a	IV	40,00	583 100	14 578
Chodkiewicza 8	II	47,37	700 000	14 777
Madalińskiego 38/40	III	16,92	251 000	14 835
Bruna 9	II	84,40	1 280 617	15 173
Konstruktorska 9	III	36,05	560 000	15 534
Asfaltowa 6	III	26,63	415 000	15 584
Odolańska 6/8	III	20,71	325 000	15 693
Kazimierzowska 81	IV	56,10	900 000	16 043
Biały Kamień 1	III	54,13	890 000	16 442
Chełmska 24A	III	27,84	460 000	16 523
Narbutta 83	II	73,26	1 225 000	16 721

go do wprowadzenia się (ale nadal bez mebli, karniszy, zasłon itp.). No i trzeba jeszcze uwzględnić czas potrzebny na te wszystkie prace i zakupy, który wynosi kilka miesięcy, a nawet do pół roku.

W ww. przypadku trwało to 4 miesiące.

Z kolei koszty większego mieszkania w stanie deweloperskim (III piętro, 3 izby plus łazienka) wraz z miejscem garażowym (komó-

rek już nie było) oraz opłatami notarialnymi i wpisem do KW wyniosły 623 441 zł (8455 zł za 1 m kw.). Po doliczeniu faktycznych kosztów prac wykończeniowych i wyposażenia w nieco wyższym

standardzie niż w poprzednim przykladzie łączny koszt wyniósł 709 441 zł (9621 zł za m kw.)

To oznacza, że średnia cena 1 m kw. większego mieszkania jest o 2270 zł niższa niż mieszkania mniejszego. Potwierdza się zatem znana prawda, że im mniejsze mieszkanie, tym droższy metr kwadratowy. Choć oczywiście nie zawsze się to sprawdza.

• Transakcje na rynku pierwotnym

Udało mi się prześledzić (ale już mniej szczegółowo) ceny 165 mieszkań nabytych na rynku pierwotnym w I i II półroczu 2019 r. Żeby uzyskać materiał do dalszych porównań, ceny te powiększyłem o koszty prac wykończeniowych, przyjmując średnio 600 zł za 1 m kw. Natomiast nie doliczyłem już do nich kosztów wyposażenia, bo trudno tutaj ustalić średnią cenę za 1 m kw. przy bardzo różnych standardach. Przykłady tych najatrakcyjniejszych pokazuje tabela 2 (najwyższe ceny za 1 m kw.), a najmniej atrakcyjnych tabela 3 (najniższe ceny za 1 m kw.).

Aby uzyskać cenę ostateczną, w przypadku obu tabel trzeba uwzględnić przewidywany koszt wyposażenia w wysokości według własnego uznania. Jak z tych przykładowych danych wynika, na rynku pierwotnym najwyższa cena 1 m kw. mieszkania wyniosła 14 809 zł, a najniższa 7416 zł, różnica jest więc dwukrotna.

Ponadto z moich obserwacji wynika, że jeśli chcielibyśmy oszacować ceny podobnych mieszkań w I półroczu 2020 r., to ceny z I półrocza 2019 r. trzeba zwiększyć o 10%, a ceny z II półrocza o 5%. W takim bowiem stopniu podrożały w tym czasie nieruchomości. Jeśli hipotetycznie przyjmiemy koszt wyposażenia na 1 m kw. jako średnią z dwóch szczegółowo opisanych wcześniej mieszkań (czyli 519 zł) i zechce-

my przeliczyć te dwie skrajne ceny na I półrocze 2020 r., to wyniosą one odpowiednio 16 861 zł i 8728 zł za m kw.

• Transakcje na rynku wtórnym

Sprawdzimy teraz, jak wygląda sytuacja na rynku wtórnym. Jest ona zdecydowanie bardziej skomplikowana, bo tutaj obok względnie nowego mamy także stare budynki. Niestety, nie mam danych o datach budowy poszczególnych budynków, ale znajdzie to odzwierciedlenie w różnicach cenowych. Nie wiadomo jest także stan tych mieszkań (przed czy po remoncie), a także np. obecność lub brak wind.

Na rynku wtórnym prześleliśmy podobną liczbę mieszkań jak na pierwotnym. Tutaj nie trzeba dodawać ani kosztów wykończenia, ani podstawowego wyposażenia, choć prawdopodobnie część z tych mieszkań wymagać będzie gruntownego remontu. Dane o transakcjach zestawiliśmy w tabelach 4 i 5, grupując w nich mieszkania o największym i najtańszym metrze kwadratowym. Okazuje się, że najdroższe mieszkanie na rynku wtórnym kosztowało 16 721 zł za 1 m kw., a najtańsze 6571 zł. Różnica jest więc 2,5-krotna, czyli większa niż na rynku pierwotnym

• Lepszy rynek pierwotny czy wtórny?

W pierwszej kolejności porównajmy ceny 1 m kw. na rynku pierwotnym i na rynku wtórnym w 2019 r.

Najdroższe mieszkania: rynek pierwotny – 15 328 zł, rynek wtórny – 16 721 zł.

Najtańsze mieszkania: rynek pierwotny – 7935 zł, rynek wtórny – 6571 zł.

Wynika z tego, że zarówno w grupie mieszkań najdroższych, jak i w grupie najtańszych ceny za 1 m kw. na obu rynkach różnią się nie tak wiele, bo o 9-17%. Tyle, że najdroższe są jeszcze droższe (o 17%) na rynku wtór-

Tabela 5. Rynek wtórny – najniższe ceny m kw. mieszkania (Mokotów, II półrocze 2019 r.)

Ulica i nr	Kondygnacja	Pow. użytkowa w m kw.	Cena w zł	Cena za m kw. w zł
Sardyńska 4	VIII	63,50	410 000	6457
Wołowska 74	I	47,94	315 000	6571
Puławska 23/25	VI	49,64	330 000	6648
Chełmska 6/8	IX	69,36	475 000	6848
Obrzeźna 1A	VII	51,76	375 200	7249
Chodkiewicza 3	V	31,07	228 000	7338
Śródziemnomorska 11	II	121,00	890 000	7355
Jadźwingów 5/7	IV	41,80	325 000	7775
Madalińskiego 35	II	50,02	390 000	7797
Sobieskiego 99	I	29,91	235 000	7857
al. Wilanowska 115	IV	99,30	810 000	8157
Arbuzowa 12	IV	46,58	380 000	8158
Limanowskiego 8	III	53,02	438 000	8261
Woronicza 33c	I	66,37	557 004	8392
Gotarda 5	IV	50,50	425 000	8416
Iberyjska 4	XI	43,80	375 000	8562
Orzycka 4	IV	51,00	440 000	8627
Chełmska 16	I	50,27	438 500	8723
Bruna 22	VI	37,30	325 586	8729
Bacha 22	XI	45,70	399 000	8731
Powsińska 40	II	40,50	365 000	9012
Puławska 34	VI	60,31	552 500	9161
Puławska 233	VII	67,13	620 000	9236
Bukowiecka 8	XIV	73,64	685 000	9302
Iwicka 47A	III	70,52	656 000	9302
Odyńca 69	III	50,48	470 000	9311
Jaszowiecka 11	II	51,80	485 000	9363
Żenczykowskiego 5	I	85,81	810 000	9439
Zakrzewska 5	III	44,10	417 500	9467
Śniardwy 6	VI	41,70	395 000	9472

nym w porównaniu z rynkiem pierwotnym. Natomiast najtańsze odwrotnie, na rynku wtórnym są tańsze o 9% w stosunku do rynku pierwotnego.

Zasadnicze pytanie brzmi, to jakie mieszkanie warto w końcu kupić? Panuje ogólne przekonanie, że najlepiej nabywać nowe mieszkania w nowoczesnym budownictwie, czyli na rynku pierwotnym. Trzeba mieć jednak czas, siły i środki na te wszystkie dodatkowe zakupy i czynności, które na początku artykułu opisałem. Ponadto te nowe lokalizacje nie zawsze najbardziej nam odpowiadają, np. jeśli chcemy mieszkać blisko centrum we względnie cichym miejscu, a najlepiej obok stacji metra.

Dlatego uważam, że nie warto z góry rezygnować z rynku wtórnego. Przede wszystkim trzeba zrobić ro-

zeznanie, kiedy budynek został zbudowany. Następnie sprawdzić stan techniczny mieszkania oraz ocenić walory lokalizacji. Jeśli budynek ma 15-20 lat i nie ma żadnych istotnych dla nas wad, to nie należy się kierować modą na rynek pierwotny.

Na zakończenie jeszcze ważna sprawa dotycząca wpływu pandemii koronawirusa na rynek nieruchomości. Przed tą zarazą w Warszawie budowano dużo lokali i był znaczny popyt na mieszkania na wynajem. Niestety, powierzchnia terenów przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele budownictwa mieszkaniowego zdecydowanie się skurczyła, przez co ceny nowych mieszkań rosły. Obecnie sytuacja zdecydowanie się zmienia. Tysiące firm padają, ludzie tracą pracę i dochody, mnożą się kłopo-

ty z uzyskiwaniem kredytów i ich spłatą, spada też popyt na mieszkania na wynajem. Nie ma więc wątpliwości, że ceny mieszkań również pójdą w dół. Oczywiście po zakończeniu pandemii nastąpi pewne odbicie i ceny znów będą rosły. Warto więc obserwować sytuację i wykorzystać najdogodniejszy moment na nabycie albo nowego mieszkania, albo używanego, ale wtedy najlepiej w niezbyt starym budynku.

Bogdan Grzechnik

mgr inż. geodeta (upr. 1, 2 i 4),
rzecznik zawodowy, geodeta, pośrednik w handlu nier., twórca stałych uprawnień i pierwszy przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej w 1984 r., pracownik administracji geodezyjnej, w tym szczebla centralnego, współwłaściciel firmy Grunt, społecznik, aktywny działacz SGP i GIG, której wiele lat prezesował